

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Regeringen søger med dette lovforslag Folketingets tilslutning til at genindføre efterlevelsespensionen, således at den længstlevende af to samlevende ægtefæller, der begge modtager social pension, berettiges til at modtage ægtefællernes sammenlagte pensioner i 3 måneder, jf. aftaleteksten i aftalen med Dansk Folkeparti om Finansloven for 2002.

Efterlevelsespension

Efterlevelsespensionen blev ophævet i forbindelse med indførelsen af efterlevelseshjælp og ændringen af reglerne om udbetaling af social pension i forbindelse med dødsfald (jf. lov nr. 1115 og 1116 af 29. december 1999).

Genindførelsen af efterlevelsespension sker efter dette forslag uden at ophæve retten til efterlevelseshjælp, der blev indført med de tidligere lovændringer. Det vil sige, at der vil fortsat kunne udbetales efterlevelseshjælp til de personer, der ikke får ret til efterlevelsespension.

Efterlevelsespensionen udbetales efter forslaget, uanset om den afdøde pensionist eller den efterlevende pensionist har modtaget forud- eller bagudbetalt pension. For at skabe ligestilling mellem forud- og bagudbetalte pensionister i forhold til efterlevelsespensionen, foreslås det, at retten for den længstlevende til ægtefællernes sammenlagte pensioner gælder for en periode svarende til 3 måneder fra dagen efter dødsfaldet.

For efterlevende ægtefæller efter forudbetalte pensionister vil pensionen for måneden med dødsfaldet være udbetalt på tidspunktet for dødsfaldet. Retten til efterlevelsespension sikrer efter forslaget den længstlevende ægtefællernes sammenlagte pensioner i tre måneder fra dagen efter dødsfaldet, hvilket indbefatter den pension, der er udbetalt for perioden efter dødsfaldet. For at sikre den efterlevende ægtefælles ret hertil, fastholdes bestemmelsen om, at ægtefællen har krav på fra dødsboet at få udbetalt et beløb svarende til det beløb, der er udbetalt i måneden med døds-

faldet. Ægtefællens fortrinsstilling i dødsboet er derfor opretholdt i dødsboskiftelovens § 71.

Udbetaling af pension ved dødsfald

Der har været fremført en del kritik af de gældende regler om udbetaling af pension i forbindelse med dødsfald, idet der i disse situationer kan opstå et tilbagebetalingskrav, som rettes mod en efterlevende ægtefælle og i realiteten mod en arveberettiget samlever. Det er derfor en del af dette lovforslag, at de gældende regler søges ændret, således at tilbagebetalingskravet undgås i visse tilfælde.

Efter de gældende regler for pensionsudbetaling i forbindelse med dødsfald ophører udbetalingen af pension med virkning fra dagen efter pensionistens dødsfald. For pensionister, som er forudbetalte, betyder det, at der opstår et krav om tilbagebetaling svarende til den periode, der ligger efter dødsfaldet. For de bagudbetalte pensionister vil det på udbetalings-tidspunktet være muligt at beregne, hvor meget pension, der skulle have været udbetalt indtil tidspunktet for dødsfaldet. Derfor opstår der i disse situationer ikke et tilbagebetalingskrav, men udbetalingen reduceres.

Pensionister, som har fået tilkendt social pension før den 1. februar 1999, er forudbetalte, mens pensionister, der har fået tilkendt social pension den 1. februar 1999 eller senere, er bagudbetalte. Med tiden vil alle pensionister derfor være bagudbetalte, hvor tilbagebetalingskrav ikke opstår. Indtil videre er de fleste pensionister stadig forudbetalte. Der vil således i de fleste tilfælde kunne opstå krav om tilbagebetaling af for meget udbetalt pension.

For de forudbetalte pensionister gælder det, at hvis pensionisten er enlig eller samlevende, vil tilbagebetalingskravet skulle rettes mod dødsboet. I tilfælde, hvor den afdøde pensionist har indsat samleveren som arving, kan konsekvensen dog være, at samleveren stilles overfor et tilbagebetalingskrav, der i realiteten svarer til den situation, der gælder for ægtefæller. Hvis pensionisten var gift og samlevende med sin ægtefælle, rettes tilbagebetalingskravet mod den efterle-